

Høringsnotat

Forslag til endringer i forskrift om tilskudd til filmformidling

Høringsfrist 14.august 2023

Innhold

1. Innledning	3
2. Bakgrunn for endringsforslagene	3
2.1. Målene for filmpolitikken og NFIs strategi	3
2.2. Problembeskrivelse	4
2.3. Dagens tilskuddsordninger	9
2.3.1. Innledning	9
2.3.2. Lokale kinotiltak	9
2.3.3. Distribusjon av utenlandsk kvalitetsfilm	11
2.3.4. Nasjonale profileringstiltak	13
2.3.5. Kompetansehevede tiltak for pedagoger og formidlere	15
2.4. Hva er målet med endringsforslagene	15
3. Om endringsforslagene	17
3.1. Endringer i tilskudd til distribusjon av utenlandsk kvalitetsfilm	17
3.2. Tilskudd til formidling av kvalitetsfilm	19
3.3. Tilskudd til bransjeutvikling	21
4. Økonomiske og administrative konsekvenser	23
4.1 Konsekvenser for forvaltningen	23
4.2. Konsekvenser for næringslivet og private	23
5. Utkast til endringsforskrift	24

1. Innledning

Norsk filminstitutt (NFI) sender med dette på høring forslag til endringer i forskrift av 12. oktober 2016 nr. 1209 om tilskudd til filmformidling (filmformidlingsforskriften) og forslag til endringer i filmformidlingsordningenes innretning.

Forslagene følger opp de filmpolitiske målene om å stimulere til et mangfoldig og tilgjengelig tilbud av audiovisuelt innhold med høy kvalitet og å bidra til formidling av audiovisuelt innhold av høy kvalitet på norsk og samisk språk. Videre følger forslagene opp NFIs strategiske satsingsområde om å fremme det kulturelle møtet mellom mennesker.

Hovedmålet med endringsforslagene er å styrke den norske film- og kinokulturen og fremme det kulturelle møtet mellom mennesker.

NFI foreslår på denne bakgrunn å opprette en ny ordning for tilskudd til formidling av kvalitetsfilm, som også omfatter formidling av ny norsk kvalitetsfilm. Ordningen skal erstatte dagens ordning for Lokale kinotiltak. Videre foreslår NFI å slå sammen ordningene for nasjonale profileringstiltak og kompetansehevende tiltak for pedagoger og formidlere til en ny ordning for tilskudd til bransjeutvikling. Til sist foreslår NFI endringer i distribusjonstilskuddet til utenlandsk kvalitetsfilm, ved at ekspertutvalget i ordningen avvikles og vilkårene for tilskudd gjøres tydeligere og mer forutsigbare.

Endringsforslagene forutsetter endringer i filmformidlingsforskriften §§ 3, 4 og 12.

2. Bakgrunn for endringsforslagene

2.1. Målene for filmpolitikken og NFIs strategi

Målene for filmpolitikken fremkommer av Prop. 1 S (2022-2023), hvor regjeringen skriver at bevilgningene til filmformål skal *«[...] stimulere til et mangfoldig og tilgjengelig tilbud av audiovisuelt innhold med høy kvalitet, som styrker demokratiet gjennom å vekke engasjement og tilrettelegge for meningsbryting. For å styrke norsk og samisk språk, identitet og kultur er det viktig at bevilgningene bidrar til produksjon og formidling av audiovisuelt innhold av høy kvalitet på norsk og samisk språk. Videre skal bevilgningen bidra til likestilling og mangfold i de audiovisuelle bransjene.»*

Formålene med NFIs forvaltning av bevilgningene til filmformål er også regulert i forskrift. Kulturdepartementet har fastsatt forskrift av 7. oktober 2016 nr. 1196 om tilskudd til produksjon og formidling av audiovisuelle verk (hovedforskriften).

Av hovedforskriften § 1 følger det at tilskudd som er hjemlet i forskriften skal *«[...] bidra til å styrke norsk og samisk språk, identitet og kultur, og oppfylle gjeldende mål på det audiovisuelle området. Tilskuddene skal bidra til:*

- a. *et bredt og variert tilbud av audiovisuelle produksjoner av høy kulturell verdi og kunstnerisk kvalitet,*
- b. *at audiovisuelle verk når et stort publikum i Norge og utlandet,*
- c. *god formidling av norske og utenlandske audiovisuelle verk, filmkunst og filmkultur, samt*
- d. *en profesjonell, likestilt og mangfoldig audiovisuell bransje med sunn økonomi.»*

Det er i tillegg fastsatt en egen formålsparagraf for tilskudd til filmformidling i § 5, som slår fast at «[t]ilskudd til formidling av audiovisuelle verk skal bidra til at publikum i Norge får tilgang til et bredt og variert tilbud av norske og utenlandske filmer og norske dataspill med høy kulturell verdi og kunstnerisk kvalitet. Tilskudd skal også bidra til formidling av filmhistorie og kunnskap om norsk og utenlandsk film og dataspill, gi økt film-, dataspill- og mediekompetanse og bidra til et profesjonelt miljø for formidling av audiovisuelle verk i Norge.»

NFI har dessuten fastsatt en strategi frem mot 2025 som innebærer å:

- fremme det kulturelle møtet mellom mennesker
- fremme norske historier av høy kvalitet, uavhengig av plattform
- fremme mangfold og talentutvikling
- stimulere til en bredde av finansieringskilder
- besitte og formidle en dyp publikumsinnsikt

Dermed har NFI, gjennom målene og formålene som er fastsatt i budsjettproposisjon og forskrift, blant annet ansvar for å stimulere til et *mangfoldig og tilgjengelig* tilbud av audiovisuelt innhold med *høy kvalitet* og bidra til formidling av audiovisuelt innhold av høy kvalitet *på norsk og samisk språk*. NFI skal dessuten gjennom forvaltningen av Stortingets bevilgning bidra til å vekke engasjement og tilrettelegge for meningsbryting, og ifølge egen strategi arbeide for å fremme det kulturelle møtet mellom mennesker.

2.2. Problembeskrivelse

Filmformidling handler om å tilrettelegge for og berike møtet mellom film og publikum, samt å gi filmene et liv utover den relativt korte lanseringsperioden på kino. I Meld. St. 30 (2014-2015) *En framtidrettet filmpolitikk* (Filmmeldingen), ble formidling beskrevet slik:

«Med formidling menes i denne meldingen både den fysiske tilgjengeliggjøringen av filmene på kort og lang sikt, og arbeidet med å tilrettelegge for filmens møte med publikum. Dette løpet strekker seg fra distribusjon, markedsføring, og tilrettelegging av innhold via formidling i et kulturelt og pedagogisk perspektiv, til bevaring og tilgjengeliggjøring av filmarven.»¹

Film, både norsk og utenlandsk, er et lett tilgjengelig og viktig kulturuttrykk i dagens samfunn. Den norske filmen er dessuten med på å ivareta den norske kulturen og språket. Norske og utenlandske historier av høy kvalitet bidrar til å forme menneskers identitet. Kinoene er en relevant kulturell møteplass som når ut til et bredt lag av befolkningen i alle deler av landet, takket være en desentralisert kinostruktur. Kinoens brede tilgjengelighet gjør at den har potensial til å være en sosial, mangfoldig og inkluderende arena, også for minoritetsgrupper og barn og unge.

¹ Filmmeldingen s.75

Halvparten av landets kommuner har en ordinær kino. Tar en med Bygdekinoen er det et kinotilbud i 81 % av kommunene, og 91 % av befolkningen har tilgang til kino i sin kommune. Det er 199 kinoer i Norge. Det er et mål for regjeringen å opprettholde en desentralisert kinostruktur². Dagens desentraliserte struktur innebærer at de fleste kinoene i Norge er små, og flertallet har bare en sal³. På mange steder er dette kulturhus som blir brukt til ulike kulturtilbud. De 60 største kinoene står for 88% av det totale kinobesøket. Kinokjedene Nordisk film kino og Odeon kino alene står for 56% av besøket. Det betyr at de fleste kinoene er små og har et begrenset publikumsgrunnlag, noe som gjør at markedet alene ikke vil kunne sørge for bredde i tilbudet av filmer som settes opp på disse kinoene.

Fremveksten og utbredelsen av strømmetjenester har i de senere årene bidratt til at tilgangen og utvalget av film er betydelig for folk flest. 76% av befolkningen i Norge disponerer minst én strømmetjeneste. I snitt har befolkningen 2,3 strømmetjenester, og nesten 40% har minst tre betalte strømmetjenester.⁴ Formidlingen av filmene ved å tilrettelegge for filmens møte med publikum skjer imidlertid i liten grad hos strømmetjenestene. Her har kinoene en unik rolle som møteplass, og et stort potensiale til å være en arena for formidling av film, gjennom at det kurateres og legges til rette for møtet mellom film og publikum i nært samarbeid med norske distributører og andre filmformidlere.

Markedet for kultur og underholdning er i kraftig endring. I tillegg til en økt tilgang til film, er publikums seervaner i endring, det er sterkere konkurranse om folks tid og oppmerksomhet og synet på kinoen som visningsarena har endret seg i alle aldersgrupper og spesielt hos de yngste målgruppene.

Koronapandemien har bidratt til en eskalering av de endringene vi begynte å se tendenser til før den inntraff. Økt bruk av strømming i alle aldersgrupper. Publikum ser film på alle plattformer, på alle skjermer og til alle døgnets tider. Det er færre kinobesøk, særlig blant de unge, som samtidig bruker mer og mer tid på sosiale medier.

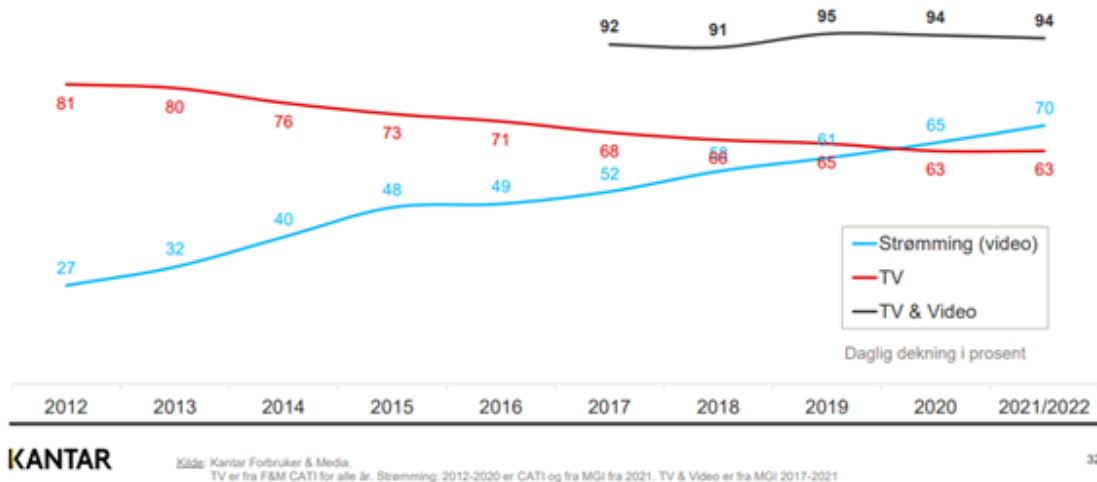
Tabell 1

² Hurdalsplattformen For en regjering utgått fra Arbeiderpartiet og Senterpartiet 2021-2025

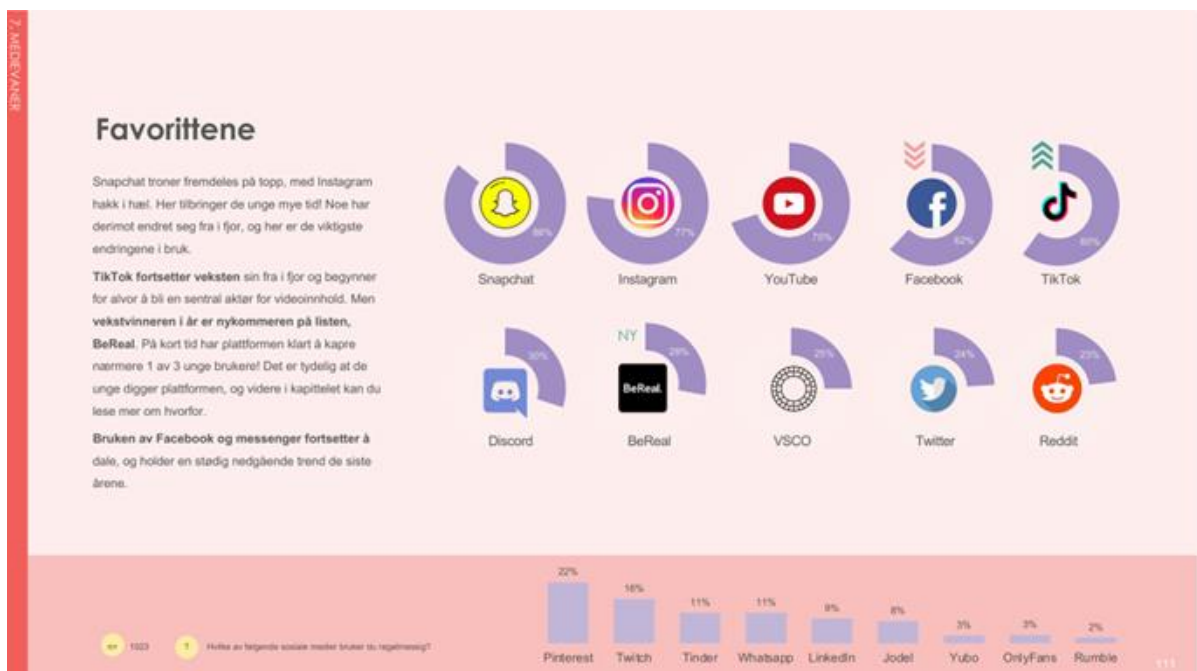
³ Film&kinos årbok 2022

⁴ [Medietrender 2023 \(Kantar\)](#)

TV går tilbake og strømming øker

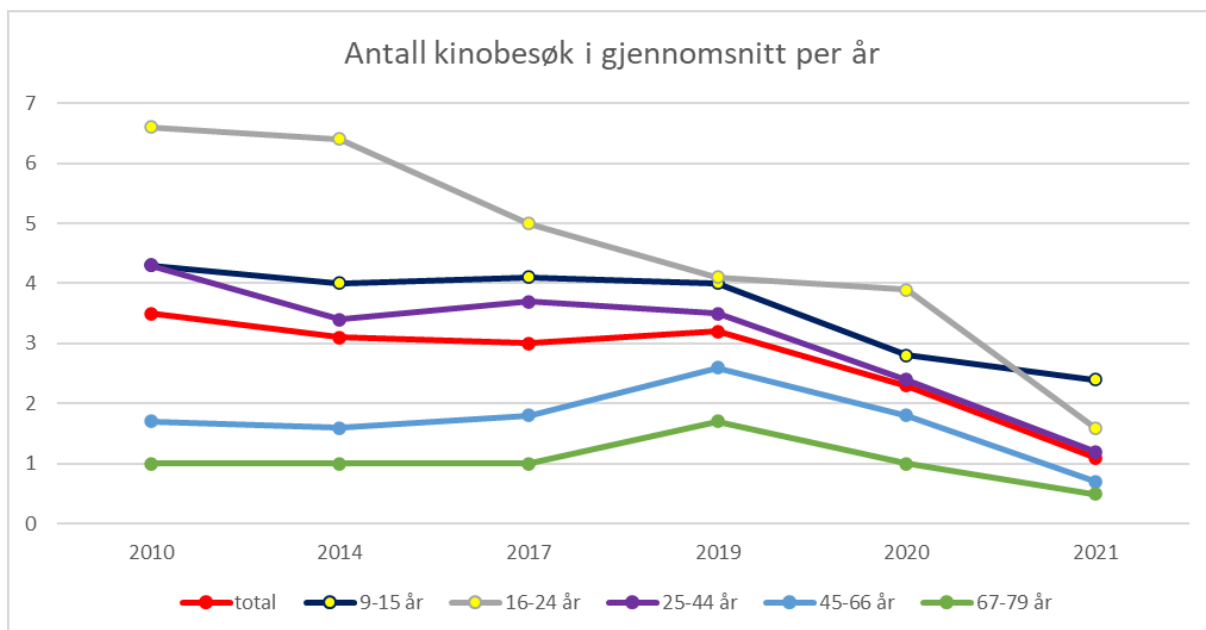
Tabell 2

Kilde: Ung 2023, Opinion (2023)

Pandemien akselererte nedgangen i besøk for alle publikumsgrupper, men antall årlige kinobesøk til aldersgruppen 16-24 år var på nedadgående kurs forut for pandemien.

Tabell 3

Kilde: Norsk kulturbarometer 2021 (SSB)

NFIs tilskuddsordninger må ha en innretning som sikrer fortsatt måloppnåelse i denne nye virkeligheten. Selv om NFIs ordninger ikke er en direkte støtte til kinoene, skal ordningene bidra til å opprettholde og styrke filmkulturen i Norge, der kinoene er sentrale arenaer. NFI skal ha ordninger som bidrar til å opprettholde et mangfoldig og tilgjengelig tilbud av høy kvalitet, å utvikle formidlingskompetansen i henhold til dagens markedsutfordringer, kunnskapen om og kommunikasjonen med publikum, og profilering av film og kino mot framtidens publikum. NFIs tilskudd skal gis til tiltak som treffer godt hos det publikummet de er ment for.

NFI har i dag et sett av tilskuddsordninger som ivaretar ulike aspekter av målene på filmformidlingsområdet, og som er hjemlet i filmformidlingsforskriften. Tilskudd til lokale kinotiltak og tilskudd til distribusjon av utenlandsk kvalitetsfilm skal bidra til å opprettholde bredde og kvalitet i kinotilbudet. Tilskudd til nasjonale profileringstiltak skal bidra til å styrke norsk films og den utenlandske kvalitetsfilmens posisjon hos publikum. Tilskudd til kompetansehevede tiltak for formidlere og pedagoger skal bidra til et profesjonelt miljø for filmformidling i Norge.

I tillegg gis det tilskudd til Cinematek, filmfestivaler og filmklubber, men det legges ikke frem forslag til endringer i disse tiltakene i dette høringsnotatet.

Med målene fastsatt i proposisjon, forskrift og NFIs egen strategi som grunnlag, iverksatte NFI i 2022 en gjennomgang av tilskuddsordningene på filmformidlingsområdet. Arbeidet har bestått av en intern gjennomgang av ordningene, og innhenting av innspill fra relevante bransjeaktører.

NFI tok første initiativ overfor bransjeorganisasjonene Film & Kino og Norske Filmdistributørers Forening (Distributørforeningen) i mars 2022, for å informere om gjennomgangen og involvere begge parter i planleggingen av et kommende dialogmøte med bransjen. I nært samarbeid ble dialogmøtet 7. juni 2022 planlagt og arrangert. Hensikten var

å få innspill direkte fra søkerne på hvilke behov de hadde for fremtiden, og hvordan vi sammen kunne løse kommende utfordringer. NFI tok med seg alle innspill i det videre arbeidet med tilskuddsordningene. I mars 2023 gjennomførte NFI en undersøkelse hvor det ble innhentet innsikt fra bransjeorganisasjonene. Her fikk organisasjonene svare på ulike påstander, blant annet knyttet til formidlingsordningene. Påstandene var formulert blant annet på bakgrunn av dialogmøtet i 2022. Videre ble forslagene til endringer som er nærmere beskrevet i dette høringsnotatet presentert og drøftet med Film & Kino og Distributørforeningen i mars 2023.

I dialogmøtet i juni i fjor ga aktørene uttrykk for at det lanseres for mange nye filmer på kino, og at det er sterk konkurranse både om kinosalene og publikum. Dette er et tema som har vært tilbakevendende på ulike konventer og fagseminarer der bransjeaktører har vært samlet de siste fem årene. I 2022 ble det lanserte 216 nye filmer, av disse var 30 norske og 38 utenlandsk kvalitetsfilm med tilskudd fra NFI. I tillegg ble det nevnt at det er for ressurskrevende for de små kinoene å søke om og rapportere på tilskudd. I denne diskusjonen foreslo Distributørforeningen at distributørene kunne ta et større ansvar for distribusjon av utenlandsk kvalitetsfilm også til de små kinoene.

Samtidig har Film & Kino og Norske filmregissørers forening ved innhenting av bransjeinnsikt i mars 2023 sagt seg uenig i påstanden om at de minste kinoene først og fremst bør sette opp de store, kommersielle filmene, og ikke forventes å sette opp mer kunstneriske filmer med lavere publikumspotensial. Distributørforeningen var delvis enig i denne påstanden.⁵ Film & Kino, Norske filmregissører og Distributørforeningen var dessuten uenige i at det bør gis tilskudd til færre filmer i ordningen for distribusjon av utenlandsk kvalitetsfilm. Film & Kino var imidlertid delvis enig i at det settes opp for mange filmer på kino i Norge, noe Norske filmregissører og Distributørforeningen var uenig i.

Det er klart at etterspørselen etter utenlandsk kvalitetsfilm på kino ikke er stor nok til at markedet selv ville sørget for et tilstrekkelig tilbud. Utenfor de største byene er tilbudet særlig begrenset. Gitt den begrensede mengden saler i mindre kinohus vil det ofte være en klar avveining mellom henholdsvis bredde i kinotilbudet og høyt publikumsbesøk. Det er dermed behov for ordninger som kan bidra til å opprettholde bredde og mangfold i filmtilbudet

Tiltakene som skal sørge for å nå målet om bredde i kinotilbudet bør samtidig være tilpasset regjeringens mål om å sikre en desentralisert kinostruktur.

Selv om det synes som om de små kinoene ønsker å tilby et bredere utvalg av film, er det like fullt naturlig at de større kinoene, som har et større publikumsgrunnlag og flere saler, har et særlig ansvar for å bidra til bredde og variasjon i filmtilbudet, og ikke minst tilby en arena for formidling av film.

Når det gjelder kompetansehevende tiltak for formidlere og pedagoger, og nasjonale profileringstiltak, ordninger som skal bidra til å gjøre film til et kjent og attraktivt kulturuttrykk for hele befolkningen og at det blir formidlet til publikum på en god måte, er også målet her å bygge opp under filmkulturen og kinoene som møteplass. Dersom møteplassene skal være relevante for hele befolkningen, og for barn og unge spesielt, kreves det målrettet innsats i formidlingsarbeidet og treffsikre profileringstiltak. En utfordring med kompetansehevende tiltak og profileringstiltak slik ordningene er innrettet i dag, er at det synes å være lite

⁵ *Innhenting av bransjeinnsikt* Norsk filminstitutt mars 2023

oppmerksomhet og engasjement om å søke tilskudd. Unntaket er Film & Kino, som historisk er de som har mottatt tilskudd gjennom disse ordningene. Det vil kunne forventes en sterkere effekt av profileringstiltakene om tilskuddene stimulerer til økt samhandling på tvers av bransjeaktørene.

I det følgende beskrives dagens tilskuddsordninger og utfordringer med disse nærmere.

2.3. Dagens tilskuddsordninger

2.3.1. Innledning

NFI fastsatte en egen forskrift om tilskudd til filmformidling i 2016 (filmformidlingsforskriften).⁶ Forskriften er hjemlet i hovedforskriften, som dessuten har en egen formålsbestemmelse om tilskudd til filmformidling (gjengitt i pkt. 2.1.).

Filmformidlingsforskriften inneholder 3 kapitler. Forskriften kapittel 1 fastsetter formål og virkeområde, og slår fast at tilskudd etter forskriften skal være forenlig med EØS-regelverket om offentlig støtte.

Kapittel 2 gir en oversikt over hva det kan gis tilskudd til. Ifølge forskriften kan det gis tilskudd til distribusjon (§ 3), arrangementer og visning (§ 4), cinematek- og filmklubbvirksomhet (§ 5), kompetansehevede tiltak (§ 6) og profilering (§ 7). Dette høringsnotatet gjelder endringer som omfatter alle tilskuddskategorier utenom cinematek- og filmklubbvirksomhet.

Forskriftens kapittel 3 inneholder saksbehandlingsregler.

I tillegg til forskriften er det fastsatt retningslinjer for den enkelte ordning, som gir nærmere veiledning om hva som skal til for å motta tilskudd.

EØS-avtalens regler om offentlig støtte

EØS-avtalens bestemmelser om offentlig støtte setter rammer for bruken av det offentliges midler til å støtte næringsvirksomhet, og omfatter i utgangspunktet alle økonomiske virkemidler i EØS-området inkludert tilskudd til audiovisuelle verk og formidling av verkene. Regelverket innebærer blant annet at det som hovedregel kreves et EØS-rettslig grunnlag for å opprette en ny tilskuddsordning eller for å gjøre endringer i eksisterende tilskuddsordninger. Filmformidlingsforskriften er hjemlet i den såkalte Gruppeunntaksforordningen.⁷ Endringene vil meldes til EFTAs overvåkningsorgan i tråd med vår EØS-rettslige forpliktelser.

2.3.2. Lokale kinotiltak

Ordningen er hjemlet i filmformidlingsforskriften § 4 om tilskudd til arrangement og visning, som lyder som følger:

«Tilskudd etter denne bestemmelsen skal bidra til bredde og kvalitet i filmtilbudet, for voksne og barn, og stimulere filmkulturen i Norge.»

⁶ Forskrift av 12. oktober 2016 nr. 1209 om tilskudd til filmformidling

⁷ Kommisjonens forordning nr. 651/2014 av 17. juni 2014 om erklæring av visse støttekategoriers forenlighet med det indre marked i henhold til traktatens artikkel 107 og 108

Det kan gis tilskudd til arrangementer og visning, herunder filmfestivaler og andre filmkulturelle tiltak, filmformidlingstiltak med kunstnerisk, kulturelt eller pedagogisk formål, samt tiltak som bidrar til å opprettholde en desentralisert kinostruktur.

Filmfestivaler skal være åpne for publikum og tilby et sammensatt filmprogram av et visst omfang. Tilskudd til filmfestivaler skal ikke overstige 60 % av festivalens godkjente, samlede budsjett. Det kan gjøres unntak fra tilskuddstaket for festivaler som retter seg mot barn og unge.»

Formålet med tilskuddene til lokale tiltak er videre utdypet i retningslinjene, som fastslår at tilskuddsordningen skal «[...] tilrettelegge for gode møter mellom film og publikum, og bidra til å styrke kinoens posisjon som kulturformidler lokalt».

NFI gir i dag prosjekttilskudd til aktiviteter som gir økt bredde og kvalitet i filmtilbudet på den lokale kinoen, og markedsføring av disse. Denne tilskuddsordningen henvender seg til etablerte kinoer i Norge med visning av film som hovedformål. Eksempler på aktiviteter det kan søkes om støtte til er seminarer, foredrag eller debatter som omfatter visning av film, tematiske programkonsepter, filmfestivaler i regi av kinoen (inntil 100.000 kroner) og større visningsarrangementer som utekino eller lignende.

Ved vurderingen av om det skal gis tilskudd legges det ifølge retningslinjene vekt på følgende:

- Hvordan tiltaket vil bidra til å skape gode møter mellom film og publikum.
- Hvordan prosjektet vil nå relevante målgrupper lokalt.
- Hvordan tiltaket vil utvikle og stimulere kinokulturen lokalt, eventuelt styrke kinoens kulturelle posisjon i nærmiljøet (gjelder både mindre steder og større byer).
- Prosjektets kvalitet – i hvilken grad tiltaket bidrar til at ditt publikum får tilgang til et mer variert tilbud av filmer med høy kulturell verdi og kunstnerisk kvalitet.
- Hvordan tiltaket skiller seg fra den regulære driften av kinoen.
- Økonomisk, faglig og praktisk gjennomføringsevne. Dette gjelder både kinoen og nøkkelpersoner i prosjektet.
- Tiltak med en langsiktig målsetting om å nå nye målgrupper, stimulere kinokulturen lokalt eller styrke kinoens kulturelle posisjon i nærmiljøet, vil bli prioritert fremfor søknader til enkeltarrangementer.
- Tiltakene blir også vurdert på hvordan de kan bidra til å nå målet om kjønnsbalanse, prosjektets bidrag til inkludering og mangfold i befolkningen og mulighet til kunnskapsberikelse hos publikum.
- Tiltak rettet mot barn og unge kan bli prioritert. Dette omfatter også skolevisninger eller kinoens kostnader knyttet til gjennomføring av visningsarrangementer i forbindelse med filmtiltak i Den kulturelle skolesekken.
- Tiltak ved mindre kinoer kan bli prioritert.
- Tiltak primært rettet mot film- og kinobransjen blir ikke prioritert.

Ordningen har de siste årene hatt en tilskuddsramme på mellom 1-2 millioner kr. De siste årene har det vært en nedgang i antall søknader, og tilskuddsrammen er ofte ikke brukt opp. Ordningen er samtidig ressurskrevende å forvalte, med mange søknader om små beløp til relativt sett små arrangementer som samlet kun i begrenset grad kan sies å bidra til måloppnåelse. I 2022 søkte eksempelvis 24 kinoer/kinokjeder om tilskudd hvorav 23 ble innvilget støtte. Med tanke på at vi har 199 kinoer i Norge monner dette dermed lite i

nasjonal sammenheng. Selv om tiltakene kan sies å ha stor betydning for den enkelte kino som mottar tilskudd, og de publikummerne som får tilgang til de ulike tilbudene, bidrar de samlet sett i liten grad til geografisk spredning.

I forlengelsen av dette perspektivet, er det også en utfordring, eller ulempe at ordningen kun retter seg mot lokale kinoer, mens kinokjedene eller distributørene ikke kan søke. Hensikten med dette har vært å styrke den lokale forankringen og eierskapet hos aktørene som skulle gjennomføre tiltakene, for at dette skulle styrke gjennomføringsevnen og målgruppearbeidet. Vi ser imidlertid at flere av de mindre kinoene ikke har hatt kapasitet til å søke, samtidig som fellestiltak i regi av enten interkommunale samarbeid, større kinokjeder eller distributører som formidler filmer på flere kinoer ikke har kunnet søke.

I dagens ordning prioriteres tiltak som kan nå relevante målgrupper. Vi mener at dette målet lettere kan nås ved at tilskudd gis til en kinokjede/allianse eller distributør som kan nå bredere ut. Distributørene har et annet apparat enn enkeltkinoer og flere ressurser enn mange av de små kinoene, og vil slik sett kunne sies å ha en «stordriftsfordel» ved at de distribuerer og formidler filmene til flere. Det samme vil gjelde for kinokjedene, og interkommunale samarbeid.

Tabellen under viser antall søknader og tilskudd de siste fem årene. Tallene er hentet fra NFIs årsrapporter og søknadsportal. Første søknadsrunde 2023 er med i tabellen. Andre søknadsrunde 2023 hadde søknadsfrist 9. mai, og NFI mottok fire søknader. Denne runden er ikke ferdig saksbehandlet.

Tabell 4

	Ant.søknader	Ant.tilskudd	Totalt tildelt	Gjennomsnittlig tildeling
2018	56	39	1 600 500	41 038
2019	54	36	1 805 000	50 139
2020	34	28	1 883 000	67 250
2021	44	29	1 522 000	52 483
2022	24	23	1 588 000	69 043
Hittil 2023 (1 av 3 runder)	27	16	780 000	48 750

2.3.3. Distribusjon av utenlandsk kvalitetsfilm

Ordningen er hjemlet i filmformidlingsforskriften § 3 om tilskudd til distribusjon, som lyder som følger:

«Tilskudd etter denne bestemmelsen skal bidra til kvalitet og bredde i filmtilbudet i Norge, og til økt tilgang til kvalitetsfilm for barn, på kino og andre plattformer.

Det kan gis tilskudd til distribusjon av utenlandsk film av høy kulturell verdi og kunstnerisk kvalitet til Norge, og til versjonering av barnefilm til norsk og samisk.

Tilskuddsmottaker kan ikke begrense visning av filmer som mottar tilskudd etter denne bestemmelsen til visningsplattformer som tilskuddsmottaker er eier av, eller har vesentlige forretningsmessige bindinger til.»

NFI gir i dag tilskudd til distribusjon av utenlandsk kvalitetsfilm på kino og andre visningsplattformer i Norge. Ordningen henvender seg til etablerte norske filmdistributører.

Ordningen har en tilskuddsramme på totalt 6 millioner kr. Det tildeles i form av pakketilskudd eller enkelttilskudd.

Pakketilskuddet innebærer at det kan søkes om tilskudd for å distribuere 3-10 filmer i løpet av søknadsåret. Maksimalt tilskuddsbeløp til distribusjon er 1,3 mill. kroner.

Enkelttilskuddet innebærer at det kan gis tilskudd til distribusjon av en enkelt film. Maksimalt tilskuddsbeløp er 130.000 kroner.

I tillegg kan det gis tilskudd på opp til 160 000 for norsk og 160 000 for samisk versjonering av barnefilm.

Tilskuddet kan gå til å dekke kostnader til distribusjon, som kjøp av filmrettigheter, teksting, og utvikling av norske og samiske versjoner (dubbing) av barnefilm. Tilskuddet kan også dekke kostnader til markedsføring og formidling, for eksempel annonseringskostnader, honorarer til innledere og kostnader til trykk og design.

Ved vurderingen av om det skal gis tilskudd, legges det ifølge retningslinjene vekt på:

- Prosjektbeskrivelse og lanseringsstrategi

Her vurderes distributørens prosjekt og hvordan et planlagt repertoar av filmer bidrar til kunstnerisk kvalitet, bredde og mangfold i filmtilbudet i Norge, og behov for tilskudd for å nå fram til målgruppen.

Ved søknad om enkelttilskudd vurderes hvordan den enkelte film bidrar til kunstnerisk kvalitet, bredde og mangfold i filmtilbudet i Norge, og behov for tilskudd for å nå målgruppen.

Når det gjelder lanseringsstrategi, vurderes planer for samarbeid med andre aktører, i og utenfor filmfeltet, og de planer som er lagt for å nå forskjellige målgrupper gjennom ulike markedsføringstiltak.

Film for barn og unge og film fra Afrika, Sør-Amerika, Mellom-Amerika og Asia kan bli prioritert.

- Økonomisk, faglig og praktisk gjennomføringsevne

Her vurderes relevante profesjonelle resultater hos søker og/ eller andre nøkkelpersoner i prosjektet. Økonomisk gjennomføringsevne vurderes opp mot prosjektbeskrivelse og soliditet i selskapet.

Det vurderes videre om et relevant utvalg tidligere lanserte filmer oppnår formålet med ordningen. Videre vurderes distributørens evne til samarbeid med visningsaktører og andre partnere, og evne til å nå fram til publikum. Disse områdene vurderes også opp mot de ambisjonene som ligger i søknaden.

Det er ingen tvil om at ordningen bidrar til bredde og kvalitet i kinotilbudet. I 2022 hadde 36 utenlandske kvalitetsfilmer, hvorav 5 barne-/familiefilmer, med tilskudd fra NFI premiere på norske kinoer. Ifølge tall fra Filmwebs rapportserver ble de 36 filmene som mottok tilskudd i 2022 vist på 108 små kinoer (kategori 3, 4, 5) og 52 store kinoer. Selv om filmene fra tilskuddsordningen dermed når ut til de små kinoene, så er det et fåtall av titlene som

distribueres til mer enn 10 av de små kinoene. I tillegg har bransjen gitt uttrykk for at det lanseres for mange filmer på kino. NFI mener også at det er en fordel om flere av filmene retter seg mot barn og unge, spesielt med tanke på dagens markedsutvikling. NFI ønsker derfor i sterkere grad å prioritere filmer for barn og unge, slik at vi bidrar til å skape interesse for kino og film og bygger en sterk filmkultur også blant fremtidens publikum.

Innretningen på ordningen har i tillegg vist seg å være lite effektiv, både med hensyn til saksbehandling og rapportering, men også med hensyn til kostnader knyttet til bruk av eksperter. I saksbehandlingen bruker NFI et ekspertutvalg på tre medlemmer. Det er utvalget som vurderer søknadene og filmenes kunstneriske kvalitet. Utvalgets anbefaling danner grunnlaget for NFIs innstilling og vedtak, men kan i prinsippet overprøves av NFI. NFIs rådgiver følger opp med administrativ hjelp og gjør også selv en grundig gjennomgang og vurdering av både søknadene og filmene det søkes om før innstillingen utformes. Honoraret til ekspertutvalget ligger på mellom 100.000 – 150.000 kroner i året.

I løpet av 2022 og frem til dags dato⁸ har dessuten Klagenemnda for mediasaker behandlet 8 klager på vedtak i denne ordningen.⁹ Det er et disproportjonalt stort antall sammenlignet med øvrige tilskuddsordninger hos NFI. Totalt har nemnda behandlet 22 klagesaker i samme tidsperiode. Selv om antall klagesaker ikke nødvendigvis er en indikator for en tilskuddsordnings kvalitet, så kan det likevel tyde på at innretningen og forvaltningen av ordningen kan forbedres.

Tabell 5

	Ant. søknader	Ant. tilskudd	Totalt tildelt	Tildeling per film
2020 pakke	11	8	4 075 000	116 429
2020 enkelttilskudd	46	18	2 055 000	114 167
2021 pakke	10	8	5 840 000	166 857
2021 enkelttilskudd	9	2	208 000	104 000
2022 pakke	8	7	4 780 000	144 848
2022 enkelttilskudd	16	10	1 188 000	108 000
2023 pakke	8	6	5 350 000	133 750
2023 enkelttilskudd*	3	1	81 500	81 500
*hittil i 2023				

2.3.4. Nasjonale profileringstiltak

Ordningen er hjemlet i filmformidlingsforskriften § 7 om tilskudd til profilering, som lyder som følger:

«Tilskudd etter denne bestemmelsen skal bidra til å styrke norsk films og den utenlandske kvalitetsfilmens posisjon hos publikum.

Det kan gis tilskudd til nasjonale kampanjer, tidsskrifter og andre enkeltstående utgivelser som skaper offentlig oppmerksomhet om film av høy kulturell verdi eller kunstnerisk kvalitet.

⁸ 5. juni 2023

⁹ Klager fikk medhold i 6 av disse klagesakene.

Det kan gis tilskudd til ett større, nasjonalt arrangement som deler ut filmpriser etter spesifikke kriterier.

Det kan ikke gis tilskudd til markedsføring av enkeltfilmer, enkeltstående festivaler eller andre enkeltstående arrangementer etter denne bestemmelsen.»

Ordningen henvender seg til virksomheter som skal arrangere nasjonale profileringskampanjer og -tiltak som øker interessen for, og kunnskap om norsk og utenlandsk kvalitetsfilm.

Det gis tilskudd til prosjektmidler for koordinering og gjennomføring av nasjonale profileringstiltak med formål om å øke interesse for, og kunnskap om, norsk film og utenlandsk kvalitetsfilm.

Ordningen har en tilskuddsramme på totalt 2 millioner kr. Det gis tilskudd til å dekke kostnader til honorarer, trykk, design, annonsering og andre relevante kostnader knyttet til gjennomføring og markedsføring av tiltak.

Ved vurderingen av om det skal gis tilskudd legges det ifølge retningslinjene særlig vekt på:

- Innhold og kvalitet
- Hvordan tiltaket bidrar til å styrke den norske og utenlandske kvalitetsfilmens posisjon hos publikum
- Evne til å nå ut nasjonalt og forventet effekt av tiltaket
- Evne til å nå ut til et mangfoldig publikum og underrepresenterte grupper
- Forventet effekt av tiltaket
- Forankring i bransjen og bidrag fra relevante samarbeidspartnere
- Økonomisk, faglig og praktisk gjennomføringsevne
- Vurdering av økonomiplan for tiltaket

Tiltak som oppfattes som samlende for bransje og publikum prioriteres, og tiltak rettet mot barn og unge kan prioriteres. Profileringstiltak som utelukker andre aktører eller konkurrenter i segmentet blir ikke prioritert.

Tilskuddsordningen ble innført i 2016, som en følge av Stortingsvedtaket knyttet til behandlingen av filmmeldingen, der det fremkommer at ansvaret for tilskudd til formidlingsaktiviteter overføres fra Film & Kino til NFI. Samtidig ble avgiften som tidligere hadde gått til Film & Kino gjort fiskal, og NFI fikk en økning i overføringene fra statsbudsjettet til Filmfondet for å sikre kontinuitet i ordningene. Aktiviteter som Film & Kino tidligere kunne utføre basert på inntekter fra avgift, ble nå mulig å søke som tilskudd via forskrift. NFI. Tilskuddsordningen har hele tiden vært åpen for alle relevante søkere, men historisk har det primært vært en søker, Film & Kino. I forbindelse med pandemien og effekten av denne, var Nasjonale profileringstiltak ett av de områdene som ble særlig prioritert og fikk ekstra overføringer fra regjeringen. I sammenheng med dette ble det appellert til større samarbeid på tvers av bransjeaktører og at flere formidlingsaktører skulle søke. Det førte frem og flere formidlingsaktører gikk sammen om å søke tilskudd til felles tiltak for sin del av bransjen, eksempelvis flere av de største festivalene, og Film & Kino og Distributørforeningen. NFI vurderer effekten av disse samarbeidsprosjektene som meget positivt med tanke på måloppnåelse i ordningen.

2.3.5. Kompetansehevende tiltak for pedagoger og formidlere

Ordningen er hjemlet i filmformidlingsforskriften § 6 om tilskudd til kompetansehevende tiltak, som lyder som følger:

«Tilskudd etter denne bestemmelsen skal bidra til et profesjonelt miljø for filmformidling i Norge. Tilskuddet skal også bidra til at barn og unge blir reflekterte og kritiske brukere av audiovisuelle uttrykk.

Det kan gis tilskudd til seminarer, bransjetiltak, filmpedagogiske tiltak og til film- og kinoteknisk rådgivning.

Det kan ikke gis tilskudd til deltakelse på filmfestivaler etter denne bestemmelsen.»

Ifølge retningslinjene har ordningen som mål å styrke kompetansen til kinoer, distributører, festivaler, pedagoger og andre yrkesgrupper som formidler film.

Tilskuddsordningen henvender seg til arrangører av kompetansehevende tiltak for formidlere. Ordningen har fokus på formidling i seg selv, og ikke på formidling til spesifikke målgrupper.

Rammen for ordningen er 2,5 mill. Det kan søkes om tilskudd til å dekke prosjektmidler, for eksempel til honorarer, reise og leie av saler og utstyr.

Ved vurderingen av om det skal gis tilskudd legges det ifølge retningslinjene særlig vekt på:

- Hvordan tiltaket bidrar til å styrke kompetansen hos sentrale aktører som arbeider med filmformidling
- Kvalitet på arrangement og kompetanse hos bidragsytere og samarbeidspartnere.
- Hvordan tiltaket bidrar til å styrke kompetanse i formidling rettet mot et mangfoldig publikum og underrepresenterte grupper.
- Forventet effekt av tiltaket.
- Økonomisk, faglig og praktisk gjennomføringsevne

Tiltak som bidrar til å styrke formidling rettet mot barn og unge kan prioriteres.

I likhet med ordningen Nasjonale profileringstiltak, ble denne ordningen innført i 2016, som en følge av Stortingsvedtaket knyttet til filmmeldingen og overføring av ansvaret for tilskudd til filmformidling fra Film & Kino til NFI. Ordningen har hele tiden vært åpen for andre søkere, men historisk har tilskuddet gått til Film & Kino for gjennomføring av Den norske kinokonferansen, Filmtreffene, Regionale kinoseminar, Grunnkurs for nye i kinobransjen og c-kino seminar.

Utenom Film & Kino har det kun vært et fåtall andre aktører som har sett det som sin oppgave å styrke kompetansen for filmformidlere i bransjen, som for eksempel filmfestivalene og Kulturmeaglerne.

2.4. Hva er målet med endringsforslagene

Forskriften regulerer ordninger for formidlingstiltak som distribusjon (§ 3), festivaler og visninger (§ 4) og alternative arenaer for filmvisning slik som Cinematekvirksomhet og filmklubbvirksomhet (§ 5). Den gir også NFI anledning til å gi tilskudd til seminarer, bransjetiltak, filmpedagogiske tiltak og film- og kinoteknisk rådgivning gjennom

Kompetansehevende tiltak (§ 6). I tillegg har Nasjonale profileringstiltak (§ 7) blant annet vært benyttet til felles kampanjer for å styrke kinobesøket nasjonalt.

Selv om kino er en svært viktig formidlingsarena for film, har NFI ingen hjemmel for tilskudd til drift av kino. Det er primært §§ 6 og 7 i forskriften som gir mulighet for tilskudd til tiltak som både kan bidra til en desentralisert kinostruktur og treffe de satsinger som NFI har prioritert gjennom føringer fra KUD: Måltrettet publikumsarbeid knyttet særlig til mangfold og barn og unge.

Gjennom endringer i ordningene er det derfor et mål at tiltak som får tilskudd med hjemmel i §§ 3 og 4 skal treffe enda bedre på disse satsingene.

Det er også et mål at nye norske filmer som ikke treffer på ordningen for ordinær lansering gjennom forskrift om tilskudd til audiovisuell produksjon, skal ha en mulighet for å nå sitt potensial for utbredelse i mindre skala, gjennom tilskudd til formidling. Per i dag er forskriftens § 3 Tilskudd til distribusjon, kun åpen for tilskudd til distribusjon av utenlandsk film av høy kulturell verdi og kunstnerisk kvalitet, og til versjonering av barnefilm til norsk og samisk.

De forslåtte endringene skal bidra til å styrke den norske film- og kinokulturen og fremme det kulturelle møtet mellom mennesker. Det gjøres ved å styrke formidlingen av kunstnerisk kvalitetsfilm, og utnytte filmenes lokale forankring.

Endringene skal bidra til å styrke bredden og kvaliteten i kinotilbudet over hele landet, spesielt overfor barn og ungdom, og bidra til en desentralisert kinostruktur ved å:

- Sørge for at alle aktører har barn og ungdom som en av sine prioriterte målgrupper.
- Legge til rette for at de største kinoene (Film & Kinos kategori 1, 2, 3) har bredde og kvalitet i filmtilbudet.
- Øke tilgangen til og styrke formidlingen av kvalitetsfilm for barn og ungdom.
- Stimulere distributørene til i større grad å ta ansvar for at filmene blir vist over hele landet.
- Stimulere til et enda tettere samarbeid mellom distributør og kino for å formidle den kunstneriske filmen på en slik måte at den når sitt publikumspotensial og styrker film- og kinokulturen i Norge.

Sist, men ikke minst, er det viktig for NFI at forvaltningen av tilskuddsordningene blir mindre ressurskrevende. De endringene som nå er foreslått bidrar til effektivisering ved å avvikle ekspertutvalg og gjøre vilkårene for tilskudd i distribusjonsordningen tydeligere, stimulere til samarbeid og søknader om større tiltak og sørger for at de store kinoene og distributørene i enda større grad bidrar til bredde og kvalitet i kinotilbudet over hele landet.

3. Om endringsforslagene

3.1. Endringer i tilskudd til distribusjon av utenlandsk kvalitetsfilm

Tilskuddene som gis til distribusjon av utenlandsk kvalitetsfilm bidrar isolert sett til måloppnåelse i dag. Som beskrevet i pkt 2.2. og 2.3 tilsier imidlertid markedsutviklingen at det bør gjøres endringer som kan bidra til styrket måloppnåelse.

I forbindelse med gjennomgangen av tilskuddsordningene har det vært helt sentralt for NFI å se på forvaltningen av ordningene med tanke på effektiv ressursbruk. Endringene som foreslås bidrar både til mer kostnadseffektive og formålseffektive ordninger, og vil dermed i større grad kunne bidra til måloppnåelse.

Dagens distribusjonstilskudd resulterer i all hovedsak i visninger på de store kinoene i de store byene, noe som er naturlig markedet tatt i betraktning. Tar vi utgangspunkt i de utenlandske filmene som mottok tilskudd i ordningen i 2022 ser vi at 17 av 36 filmer ble vist på 10 små kinoer (kategori 3, 4 og 5) eller flere. Det betyr at de resterende filmene hadde færre små kinoer i sin visningsliste. NFI er opptatt av at filmene tilbys bredt, slik at de i størst mulig grad bidrar til bredde og mangfold i filmtilbudet, og at ordningen også gir økt tilgang til filmer for barn og unge. Ordningen bidrar i dag til bredden av utenlandske kvalitetsfilmer, mens smalere norske filmer verken fanges opp av distribusjonstilskuddet eller av tilskudd til lansering i Norge. Når det gjelder fremme av smalere norske filmer, foreslår derfor NFI å innføre et nytt tiltak, jf. pkt. 4.2 under.

NFI tar sikte på å innføre et høyere tilskuddsnivå enn tidligere. Formålet er å styrke gjennomslagskraften til filmene som får tilskudd, ved at hvert enkelt tiltak får styrket budsjettet, samtidig vil dette bidra til å redusere antallet tilskudd noe. Det igjen vil kunne gi mer plass til den enkelte filmen, mer rom for god formidling, bredere distribusjon og mulighet for høyere besøk på de filmene som distribueres med tilskudd fra NFI.

Hva kan det søkes om tilskudd til

NFI foreslår ingen endringer i hvilke kostnader som kan dekkes. Det vil si at tilskuddet kan gå til å dekke kostnader til distribusjon, som kjøp av filmrettigheter, teksting, og utvikling av norske og samiske versjoner (dubbing) av barnefilm. Tilskuddet kan også dekke kostnader til markedsføring og formidling, for eksempel annonseringskostnader, honorarer til innledere og kostnader til trykk og design.

Når de gjelder rammetilskuddet, søkes det om en ramme for å distribuere et gitt antall filmer i løpet av et kalenderår. NFI vil fastsette rammens størrelse og antall filmer i retningslinjer for tilskuddsordningen.

Vilkår for tilskudd og prioritering og vektning av søknader

Vilkårene for *enkelttilskudd* til distribusjon av utenlandsk kvalitetsfilm foreslås opprettholdt som i dag. Ved vurderingen av søknadene skal det legges særlig vekt på prosjektbeskrivelse og lanseringsstrategi, hvordan den enkelte film bidrar til kunstnerisk kvalitet, bredde og mangfold i filmtilbudet i Norge, behovet for tilskudd for å nå målgruppen, og økonomisk, faglig og praktisk gjennomføringsevne. Det vil også legges økt vekt på prioritering av kvalitetsfilm for barn og ungdom.

Vurderingen av den enkelte films kunstneriske kvalitet foretas i dag av et ekspertutvalg. Det foretas en skjønnsmessig vurdering av kvaliteten, som utvalgsmedlemmene begrunner nærmere i sin anbefaling. Begrepet kunstnerisk kvalitet er ikke nærmere definert i forskriften.

Når NFI foreslår å avvikle ekspertutvalget (se avsnitt om saksbehandling), vil rådgivere i NFI behandle søknadene i sin helhet. Hensynet til forutsigbarhet og effektiv saksbehandling tilsier i den forbindelse at det fastsettes tydelige kriterier for vurderingen av den kunstneriske kvaliteten. Til forskjell fra prosjektene som søker om tilskudd gjennom forskrift om tilskudd til audiovisuell produksjon, er filmene det søkes om tilskudd til i denne ordningen ferdigstilte. Det innebærer at distributører, anmeldere og festivalprogrammerere har hatt anledning til å vurdere den ferdige filmens kvalitet. Det er dermed mulig å fastsette kriterier for kvalitet som tar hensyn til at filmene allerede har blitt vurdert av fagfolk på andre arenaer.

NFI foreslår derfor at egnede kvalitetsindikatorer som internasjonale anmeldelser og deltagelse i konkurranseprogram, og nominasjoner eller priser på festivaler kan legges til grunn som kvalitetskriterier for distribusjonstilskudd. Den nærmere fastsettelsen av kriteriene er mer egnet for ordningens retningslinjer enn forskrift, da hvilke festivaler, publikasjoner og priser som er mest høyhengende vil kunne variere over tid. NFI foreslår imidlertid at det fremkommer av forskriften § 3 at NFI kan definere begrepet kunstnerisk kvalitet nærmere i våre retningslinjer for tilskudd.

Når det gjelder vilkårene for *rammetilskudd* foreslår NFI at søknadene vurderes utelukkende på bakgrunn av søkers erfaring og tidligere resultater. Det innebærer at søknadene ikke må inneholde konkrete filmer, og den som mottar tilskudd står friere til å velge filmer underveis som svarer til kriteriene for kvalitetsfilm.

Ved vurderingen av søknadene om rammetilskudd skal det legges vekt på et utvalg av filmer som tidligere er distribuert av søker, og har truffet sitt publikum. Filmene vurderes i kategoriene kunstnerisk kvalitet, bidrag til mangfold og gjennomføring. I likhet med for enkelttilskudd foreslår NFI at det fastsettes kvalitetskriterier i retningslinjene for tilskudd.

Rammetilskuddet gis for ett år av gangen, og skal benyttes på distribusjon av filmer i det kalenderåret rammen gjelder. NFI vil føre kontroll med at rammetilskuddet er benyttet i tråd med forutsetningene for tilskudd.

For å utløse rammetilskuddet skal distributør sende en enkel søknad per film til NFI. Søknaden skal inneholde filmtittel inkludert distribusjonsrettigheter, budsjett og planlagt kinodistribusjon. Rådgiver vil her gjøre en kontroll av filmen det tas ut tilskudd til, om det kvalifiserer som kvalitetsfilm i henhold til fastsatte kvalitetskriterier.

Det følger av filmformidlingsforskriften § 12 første ledd at tilskudd «*kan gis som driftstilskudd, pakketilskudd eller prosjekttilskudd*». Ettersom det foreslås å tildele deler av distribusjonstilskuddet som rammetilskudd, må dette tilføyes forskriften.

Saksbehandling

Søknadene vil behandles av rådgivere i NFI. Rådgiver kompetansetiltak og formidling vil ha hovedansvar for vurdering av søknadene, og Publikums- og markedsrådgiver vil gå gjennom søknadsvurderingen og gi sin vurdering av tiltaket og søkers gjennomføringsevne. Klageinstansen vil ifølge hovedforskriften § 8 første ledd være Klagenemnda for mediasaker (Medieklagenemnda). Ettersom utvalget for tilskudd til distribusjon av utenlandsk kvalitetsfilm

foreslås avviklet, vil NFIs vedtak kunne overprøves i sin helhet av Medieklagenemnda, jf. § 8 første ledd.

3.2. Tilskudd til formidling av kvalitetsfilm

Tilskuddene som gis gjennom lokale kinotiltak og distribusjon av utenlandsk kvalitetsfilm bidrar isolert sett til måloppnåelse i dag. Som beskrevet i pkt 2.2. og 2.3 tilsier imidlertid markedsutviklingen at det bør gjøres endringer i tiltakene som kan bidra til styrket måloppnåelse når det gjelder publikums tilgang på filmene i hele landet. Dagens distribusjonstilskudd resulterer i all hovedsak til visninger på de store kinoene i de store byene, noe som er naturlig markedet tatt i betraktning. Samtidig bidrar ordningen til bredden av utenlandske kvalitetsfilmer, mens smalere norske filmer verken fanges opp av distribusjonstilskuddet eller av tilskudd til lansering i Norge. Lanseringsordningen retter seg mot verk som gjøres allment tilgjengelig for et bredt norsk publikum. Flere av de smale kunstneriske norske filmene, som ikke skal ha en bred kinolansering, faller dermed utenfor. NFI mener at smalere kunstneriske spillefilmer heller bør kunne søke tilskudd til formidling, da det er kontekstualisering, relevant målgruppearbeid, og det å sette disse filmene inn i en pedagogisk, kulturell eller tematisk kontekst vil være viktig for å nå disse filmenes publikumspotensial. Det er derfor ønskelig å åpne for at kunstneriske, norske filmer med et smalere nedslagsfelt skal kunne søke om formidlingstilskudd.

Dagens tilskudd til lokale kinotiltak bidrar til lokale arrangementer med formidling av film, der kinoer søker enkeltvis. Med 199 kinoer i Norge og mellom 20 og 40 tilskudd årlig, mener NFI at ordningen bør innrettes på en måte som sørger for at tiltakene får større geografisk spredning og omfatter flere kinoer per tilskudd enn slik innretningen er i dag.

NFI foreslår på denne bakgrunn å opprette en ny ordning for formidling av kvalitetsfilm. Ordningen vil erstatte tilskudd til lokale kinotiltak, og skal i tillegg bidra til å styrke formidlingen av nye norske kvalitetsfilmer som i dag faller utenfor distribusjonstilskuddet og lanseringstilskuddet. Ordningen foreslås hjemlet i filmformidlingsforskriften § 4 om tilskudd til arrangement og visning.

Hva kan det søkes om tilskudd til

Det kan gis prosjekttilskudd til formidlingspakker knyttet til visning av kvalitetsfilm. I første rekke vil formidlingspakker med spillefilm prioriteres, ettersom kortfilm og dokumentarfilm har anledning til å søke tilskudd til markedsføring gjennom Kulturdirektoratet. Tilskuddene skal bidra til at kvalitetsfilmen når nye målgrupper, til å stimulere kinokultur lokalt, og til å styrke kinoens kulturelle posisjon. Det gis ikke tilskudd til enkeltvisninger og -arrangementer.

Med formidlingspakke menes et opplegg rundt formidling av enten én utvalgt ny, norsk kvalitetsfilm, eller formidling av et kuratert filmprogram med norske og/eller utenlandske kvalitetsfilmer. Eksempelvis kan det søkes tilskudd til at en ny norsk kvalitetsfilm reiser på turné med noen i teamet bak filmen, som kan innlede og sette filmen i kontekst. Det vil også være rom for kuraterte filmprogram med nyere, norske og utenlandske kvalitetsfilmer.

Med ny norsk kvalitetsfilm mener vi filmer som har signert avtale med etablert, norsk distributør, men som ikke kvalifiserer til lanseringstilskudd i Norge fordi filmen ikke gjøres allment tilgjengelig for et bredt nok publikum. Det vil ikke være mulig for en norsk film å motta tilskudd i begge ordningene.

Eksempel på kostnader som kan dekkes gjennom tiltaket er reisekostnader for filmskaper(e), honorar til innleder, markedsmateriell som synliggjør visningene lokalt og forenkler distribusjon til mindre kinoer.

Hvem kan søke

Etablerte norske distributører, kinokjeder og -allianser som er registrert i Enhetsregisteret vil kunne søke denne ordningen. Med etablerte distributører menes selskaper som har distribusjon av film som sitt hovedvirke. Det er en forutsetning for tilskudd at søker har rettighetene til å vise filmene det søkes tilskudd til å formidle. Enkeltstående kinoer vil ikke lenger kunne søke om tilskudd til lokale tiltak. Formålet med endringen er å legge til rette for at små kinoer får tilgang til et ferdig utviklet formidlingsopplegg av utvalgte kvalitetsfilmer, uten at de selv må bruke ressurser på å søke om tilskudd. Kinosjefene vil kunne fokusere på å sette opp de mest relevante filmene for sitt lokale publikum. Distributørene som mottar tilskudd til formidlingspakke vil få et større ansvar for å bidra til at filmene som inngår i pakken faktisk blir formidlet til flere av de mindre kinoene. I tillegg er det et formål med endringen å sikre at det gis tilskudd til tiltak med større rekkevidde, dvs. som når ut til flere kinoer og dermed publikummere samtidig, slik at vi får mest mulig ut av tilskuddsmidlene.

Vilkår for tilskudd og prioritering og vektning av søknader

Det er et vilkår for tilskudd til formidling av kvalitetsfilm at det søkes om tilskudd til en formidlingspakke, enten knyttet til en enkelt ny norsk kvalitetsfilm eller til en pakke av norske og/eller utenlandske kvalitetsfilmer. Ettersom distributørene også kan få dekket kostnader til markedsføring og formidling gjennom ordningen for tilskudd til distribusjon av utenlandsk kvalitetsfilm, kan distributørene ikke søke om tilskudd til formidlingspakker som inneholder filmer de allerede har fått distribusjonstilskudd til.

Tilskuddet gis som prosjekttilskudd. Tiltaket skal inneholde konkrete formidlingstiltak og ikke kun en filmvisning. Det betyr at det i tilknytning til visningen eksempelvis skal være en innleder, paneldebatt eller andre tiltak som setter filmene i en større pedagogisk eller kulturell sammenheng. Tiltaket skal bidra til økt kompetanse og forståelse av film generelt (filmkultur, filmgenre, filmhistorie, filmproduksjon etc.) eller filmens tema spesielt.

Nye norske filmer som søker tilskudd i denne ordningen, skal være i sin primære lanseringsfase. I motsetning til lanseringstilskudd settes det imidlertid ikke krav til nasjonal lansering. Derimot er ordningen ment å kunne omfatte lokale produksjoner som kan tenkes å ha stor interesse i et visst regionalt omfang. NFI mener det bør kunne stilles krav til at filmen gjøres tilgjengelig på et visst antall kinoer, inkludert små kinoer (kategori 4). Dette vil sikre at tiltakene det gis tilskudd til har en viss rekkevidde selv om denne er i et noe mer avgrenset område enn en nasjonal lanseringskampanje. NFI ber om høringsinstansenes synspunkter på kravet til tilgjengeliggjøring. Kravet vil spesifiseres i retningslinjer for tiltaket. Samme film kan ikke motta både lanseringstilskudd og tilskudd til formidling av kvalitetsfilm. Det kan ikke søkes om tilskudd til en formidlingspakke som inneholder utenlandsk film som har mottatt distribusjonstilskudd dette året. Filmene som mottar tilskudd etter dette tiltaket, kan ikke

inkluderes i søknader om enkelttilskudd til distribusjon av utenlandsk kvalitetsfilm eller inkluderes i rammetilskudd til distribusjon av utenlandsk kvalitetsfilm det samme året.

Hvordan søknadene skal prioriteres og vektas bør fastsettes i ordningens retningslinjer. NFI ser for seg at det vil være relevant å vektlegge om tiltaket fremmer ny norsk kvalitetsfilm, om tiltaket setter filmen(e) i en pedagogisk, historisk eller kulturell sammenheng, og bidrar til å skape gode og relevante møteplasser mellom film og publikum, om tiltaket bidrar til kvalitet, bredde og mangfold i filmtilbudet, om tiltaket retter seg konkret mot barn og unge og/eller underrepresenterte grupper og den geografisk spredningen av tiltakene. Formidlingspakker med spillefilm prioriteres fremfor pakker med kortfilm og dokumentarfilm. NFI foreslår at det fremkommer av forskriften § 4 at NFI kan definere begrepet kunstnerisk kvalitet nærmere i våre retningslinjer for tilskudd.

Saksbehandling

Søknadene vil behandles av rådgivere i NFI. Rådgiver kompetansetiltak og formidling vil ha hovedansvar for vurdering av søknadene, og Publikums- og markedsrådgiver vil gå gjennom søknadsvurderingen og gi sin vurdering av tiltaket og søkers gjennomføringsevne. Klageinstansen vil ifølge hovedforskriften § 8 første ledd være Klagenemnda for mediasaker (Medieklagenemnda).

3.3. Tilskudd til bransjeutvikling

Også tilskuddene som gis til nasjonale profileringstiltak og som kompetansehevende tiltak for formidlere og pedagoger bidrar isolert sett til måloppnåelse i dag. Som gjennomgått i kap. 2.2. og 2.3, viser imidlertid markedsutviklingen at det bør tas grep for å styrke kinoenes rolle som møteplass, særlig for nyere generasjoner. Også når det gjelder formidling av filmkultur er det behov for å styrke fokuset på ordninger som bygger opp under formidling som kan bidra til at barn og unge blir reflekterte og kritiske brukere av audiovisuelle uttrykk og øke deres interesse for film og kino generelt sett. Vi mener endringene i markedet krever et større samarbeid mellom bransjeaktørene. Samarbeid er avgjørende for nyteknisk og for tiltak med mål om endringer i publikums adferd.

NFI foreslår å slå sammen nasjonale profileringstiltak og kompetansehevende tiltak for formidlere og pedagoger til én ordning – tilskudd til bransjeutvikling. Ved å samle to ordninger som hver for seg har fokus på å styrke kinofilmen generelt og den kunstneriske kvalitetsfilmen spesielt, ønsker NFI å stimulere til mer målrettede og slagkraftige tiltak. Tilskuddene vil hjemles i filmformidlingsforskriften § 6 tilskudd til kompetansehevende tiltak og § 7 tilskudd til profilering.

Tilskudd til bransjeutvikling skal bidra til å styrke filmens posisjon i samfunnet ved profilering av film og/eller kino og kompetanseheving av filmformidlere med utgangspunkt i dagens markedsendringer og seervaner. Formålet med ordningen er å styrke kompetansen i bransjen gjennom bransjesamarbeid og kunnskap om utvikling av publikum generelt, og barn og unge og underrepresenterte grupper spesielt. Det gis ikke tilskudd til profilering av enkeltfilmer, enkeltstående filmfestivaler eller arrangementer i denne ordningen.

En viktig endring sammenlignet med dagens ordninger, er at NFI foreslår å legge større vekt på at tiltakene har en tydelig målgruppe, og på strategiske samarbeid både innad i bransjen og på tvers av bransjer. NFI ønsker med det å stimulere til at flere aktører bidrar og tar ansvaret for å styrke filmkulturen i Norge.

Prioriterte bransjeutviklingstiltak vil eksempelvis kunne være tiltak som «Se den på kino»-kampanjen i regi av både Film & Kino og Distributørforeningen, som innebar et tett samarbeid rundt utarbeidelsen av en profileringskampanje for kinofilmen. Det kan også være tiltak som innebærer samarbeid mellom bransjeaktører om å løfte norsk film for et norsk publikum, for eksempel i forbindelse med aktualiserende hendelser som utdelinger av priser og liknende.

Bransjeutviklingstiltak som bidrar til kompetanseheving vil for eksempel kunne være tiltak som gir formidlere relevant kunnskap om publikum, og hvordan og hvor du treffer utvalgte målgrupper med ditt budskap. Gjerne i tverrfaglig samarbeid med analysebyråer eller andre aktører som besitter høy kunnskap om folks medie- og seervaner.

Det kan gis tilskudd til tiltak som arrangeres både gjennom fysiske og digitale møteplasser. Digitale møteplasser vil kunne være digitale seminarer, men både digitale og fysiske seminarer må kunne vise til påmelding, abonnement eller annen form for registrering av deltagere. Det forventes også at det er tilgjengelig dokumentasjon knyttet til tiltakene og muligheter for å stille spørsmål til innholdet som blir presentert. Tilskudd som skal bidra til kompetanseheving av bransjen bør ha en interaktiv form der deltakere enten gjennom chat eller fysisk deltakelse har anledning til å stille spørsmål til paneldeltakere etc., og også kunne forvente svar.

Tiltaket foreslås å rette seg mot en bred søkergruppe. I likhet med dagens tiltak skal organisasjoner, stiftelser eller selskap registrert i Enhetsregisteret kunne søke om tilskudd.

Hva kan det søkes om

Det kan søkes om tilskudd til å dekke kostnader knyttet til koordinering og gjennomføring av tiltak som bidrar til formålet med ordningen. Relevante kostnader vil for eksempel kunne være honorar til prosjektleder og/eller foredragsholdere, reisekostnader knyttet til selve gjennomføringen av tiltaket, leie av lokaler og kostnader knyttet til trykk, design og annonsering.

Det følger av filmformidlingsforskriften § 7 at det kan gis tilskudd til ett større, nasjonalt arrangement som deler ut filmpriser etter spesifikke kriterier. NFI foreslår ingen endringer på dette punktet, dermed vil det fortsatt være mulig å søke om tilskudd til dette som et bransjeutviklingstiltak.

Vilkår og prioritering og vekting av søknader

Det vil være vilkår for tilskudd at søker kan dokumentere samarbeid med en eller flere aktører, og beskrive involvering og arbeidsfordeling mellom aktørene.

Tiltakene skal være åpne og tilgjengelige for alle bransjeaktører, og/eller ha nasjonal spredning, og/eller omfatte aktører eller arrangement i flere regioner i Norge.

Bransjeutviklingstiltak som helt konkret viser at de bidrar til å styrke filmens posisjon i samfunnet og/eller bidrar til å styrke kompetansen om filmformidling med tanke på dagens bransjeutfordringer vil bli prioritert.

Det vil blir lagt særlig vekt på tiltakets forankring i bransjen og søkers strategiske samarbeidspartnere. I tillegg til forventet effekt, vil også partenes økonomiske, faglige og praktiske gjennomføringsevne bli vektlagt.

Saksbehandlingen

Saksbehandlingen vil innrettes på samme måte som nasjonale profileringstiltak og kompetansehevende tiltak i dag.

4. Økonomiske og administrative konsekvenser

4.1 Konsekvenser for forvaltningen

Sammenslåingen av nasjonale profileringstiltak og kompetansehevende tiltak for formidlere og pedagoger vil lede til en effektivisering av saksbehandlingen, ettersom det blir færre tilskuddsordninger å forvalte.

I tillegg endres innretningen av distribusjonstilskudd til utenlandsk kvalitetsfilm, slik at vurderingskriteriene for kunstnerisk kvalitet blir mindre skjønnsmessige og mer forutsigbare. Dette vil også medføre en effektivisering av saksbehandlingen.

Ettersom utvalget som har vurdert søknader om distribusjonstilskudd foreslås avvirket, vil søkere ha adgang til å klage på vedtakene i sin helhet, og ikke utelukkende saksbehandlingen, jf. hovedforskriften § 8. Klagenemnda for mediesaker vil dermed få økt kompetanse ved vurderingen av klagesaker fra denne tilskuddsordningen. NFI forventer ikke at dette vil få nevneverdige konsekvenser for sakstilfanget til nemnda.

4.2. Konsekvenser for næringslivet og private

NFI foreslår å avvikle Lokale kinotiltak, og erstatte denne ordningen med en ny ordning for Tilskudd til formidling av kvalitetsfilm. Den nye ordningen er innrettet slik at søknadsprosessen overlates til større aktører som har kapasitet til det, nemlig distributører, profesjonelle formidlere og kinokjeder. Innretningen skal legge til rette for at de små kinoene får tilgang til et ferdig utviklet formidlingsopplegg for kvalitetsfilm, som også omfatter nye norske kvalitetsfilmer.

Forslaget innebærer med andre ord at små enkeltstående kinoer ikke lenger kan søke om tilskudd til kinotiltak, som på den ene siden innebærer at de mister muligheten til å motta tilskudd, men på den andre siden innebærer at den administrative byrden ved å søke bortfaller, og de kan motta ferdige formidlingsopplegg fra større aktører.

Den nye ordningen for tilskudd til kvalitetsfilm åpner for at ny norsk kvalitetsfilm som ikke når igjennom med søknad om lanseringstilskudd likevel får mulighet til å lanseres på kino, i et mer begrenset omfang og med et formidlingsopplegg som for eksempel kan utnytte filmenes regionale forankring. Dette kan bidra til å øke produsentenes inntjening på denne typen film.

Når det gjelder endringene i distribusjonstilskuddet, er formålet med den nye innretningen at saksbehandlingen skal bli enklere, smidigere og mer forutsigbar for søker. Det legges også opp til at det gis større tilskudd til enkeltfilmer, mer rom for god formidling og styrket mulighet for at filmen når sitt publikum. Det vil kunne bidra til styrket inntjening for filmene som velges ut, men at et noe lavere antall blir distribuert.

Sammenslåingen av nasjonale profileringstiltak og kompetansehevende tiltak for pedagoger, og innretningen av den nye ordningen for tilskudd til bransjeutvikling innebærer også at det gis noe færre og større tilskudd. Det stilles krav til dokumenterte og formaliserte samarbeid, noe som kan innebære merarbeid ved utforming av tiltak og søknad. Formålet med endringen er imidlertid å sikre at tiltakene har sterkere forankring i bransjen, større gjennomslagskraft og dermed i større grad bidrar til å styrke kinokulturen og kino som møteplass.

NFI kan ikke se at forslaget får økonomiske konsekvenser for private.

5. Utkast til endringsforskrift

I forskrift 12. oktober 2016 nr. 1209 om tilskudd til filmformidling gjøres følgende endringer:

I

§ 3 skal lyde:

Tilskudd til distribusjon

Tilskudd etter denne bestemmelsen skal bidra til kvalitet og bredde i filmtilbudet i Norge, og til økt tilgang til kvalitetsfilm for barn, på kino og andre plattformer.

Det kan gis tilskudd til distribusjon i Norge av norsk og utenlandsk film av høy kulturell verdi og kunstnerisk kvalitet og til versjonering av barnefilm til norsk og samisk.

Tilskuddsmottaker kan ikke begrense visning av filmer som mottar tilskudd etter denne bestemmelsen til visningsplattformer som tilskuddsmottaker er eier av, eller har vesentlige forretningsmessige bindinger til.

NFI kan definere kravet til kunstnerisk kvalitet og kulturell verdi nærmere i retningslinjer for tilskuddene.

§ 4 skal lyde:

Tilskudd til arrangementer og visning

Tilskudd etter denne bestemmelsen skal bidra til bredde og kvalitet i filmtilbudet, for voksne og barn, og stimulere filmkulturen i Norge.

NFI kan definere kravet til kvalitet nærmere i retningslinjer for tilskuddene.

Det kan gis tilskudd til arrangementer og visning, herunder filmfestivaler og andre filmkulturelle tiltak, filmformidlingstiltak med kunstnerisk, kulturelt eller pedagogisk formål, samt tiltak som bidrar til å opprettholde en desentralisert kinostruktur.

Filmfestivaler skal være åpne for publikum og tilby et sammensatt filmprogram av et visst omfang. Tilskudd til filmfestivaler skal ikke overstige 60 % av festivalens godkjente, samlede budsjett. Det kan gjøres unntak fra tilskuddstaket for festivaler som retter seg mot barn og unge.

§ 12 første ledd skal lyde:

Tilskudd kan gis som driftstilskudd, pakketilskudd, *rammetilskudd* eller prosjektilskudd.

II

Forskriften trer i kraft 1. januar 2024.